

Középiskolások Országos
Pénzügyi és Gazdasági
Oktatóközpontja

Gyakorlati képzéshez keressék, keressétek programszervezőnket, Laszky Beátát a +36-1/413-0620 telefonszámon.

I. A nyugdíjhelyzet és az ebből fakadó társadalmi és egyéni feladatok

Európában a nyugdíjat az ország időskorú polgárai alanyi jogon kapják. Mértéke függ a munkával töltött évek számától és a korábbi jövedelem nagyságától. A kelet-európai országokban általában ún. „felosztó-kirovó” rendszerben történik a nyugdíjak folyósítása.

Meghatározás

A „felosztó-kirovó” rendszer azt jelenti, hogy az állam az éppen aktív dolgozók adó jellegű járulékaiból finanszírozza a nyugdíjas korú állampolgárok nyugdíját. Ebben a rendszerben a demográfiai változásoknak (pl. egyre kevesebb gyerek születik) komoly hatása van a kiosztható nyugdíjak nagyságára.

Jelenleg a legtöbb európai országban a felosztó-kirovó rendszerek megreformálása a legfontosabb feladat, melynek során nyugdíjpénztári elemek kerülnek beépítésre:

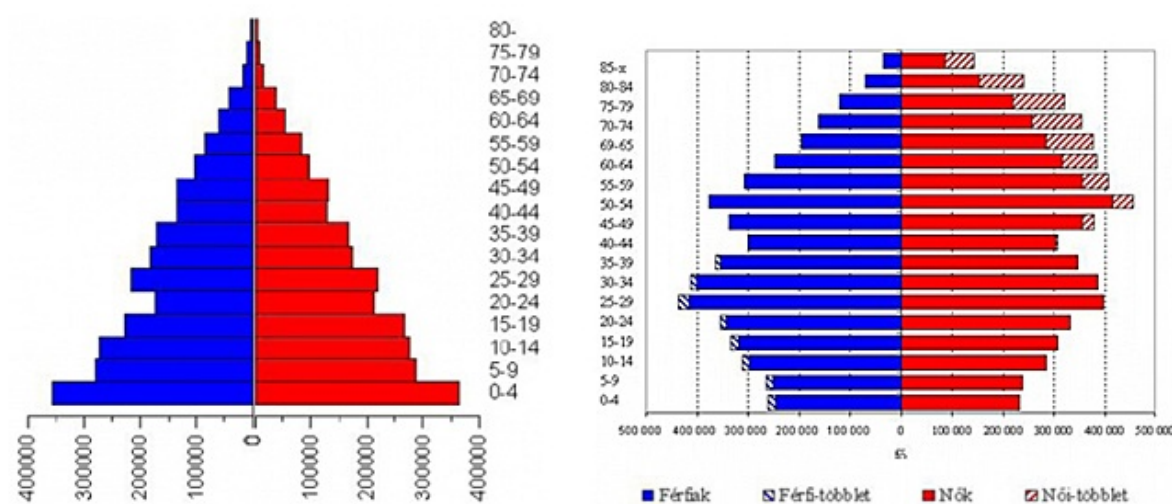
- **önkéntes nyugdíjpénztár** – melyben a tagok befizetett tőkéjét gyűjtik, befektetik és kamatoztatják;
- **nyugdíj-előtakarékossági számla** – egy viszonylag rugalmas államilag támogatott önkéntes nyugdíjcélú megtakarítási számla, melyet bankoknál lehet nyitni, és gyűjteni rajta a majdani nyugdíj „kiegészítést” kamat és adótámogatással.

Az **öngondoskodás** egyre fontosabbá válik. A fiatalok egyre inkább szembekerülnek azzal az új feladattal, hogy a nyugdíjukról maguk gondoskodjanak, mivel az állam erre egyre nehezebben képes. Adatok, melyek bizonyítják, hogy az öngondoskodásra minél nagyobb hangsúlyt érdemes fektetni:

Példa

- Európában általában véve nő a várható élettartam; a hatvan év fölöttiek száma évente kétfélmillióval nő.
- A 80 és az a fölöttiek száma jelenleg 4 százalék körül mozog, 2060-ban ez az arány 12 százalékra is felkúszhat.
- Európában a legtöbb idős ember Németországban és Olaszországban él, a legfiatalabb nemzetnek pedig az ír nevezhető.
- A legalacsonyabb termékenységi rátával a lettek, a magyarok és a portugálok rendelkeznek (éppen csak 1,3 fölött).

A társadalmi-demográfiai összetétel változására további példát szolgáltat az itt látható két (1869-es és 2008-as) magyarországi „korfa”. A korfákon a lakosság kor és nem szerinti megoszlását követhetjük nyomon. Az ábrán a kék a férfiak, a piros a hölgyek számának alakulását mutatja korcsoportonként.

Következtetés

Ha a két korfát összehasonlítjuk, jól láthatóak a különbségek, melyek a jelenleg rendelkezésünkre álló adatok szerint jövőben tovább nőnek:

- Nagymértékben csökken a gyermekek létszáma
- Egyre nagyobb lesz az idősek aránya

Példa

Végezetül íme egy statisztikai adatsor: 1910-ben 65 év feletti életkorú a teljes népesség 5%-a volt, 2012-ben ez az arány 17%-os, és 2048-ban 30%-os mértékű lesz.

Minden jog fenntartva!

Jelen tananyagot vagy annak részét az OTP Fáy András Alapítvány engedélye nélkül tilos reprodukálni, adatrendszerben tárolni, bármely formában vagy eszközzel – elektronikus, fényképezési úton vagy más módon – közölni.

Felelős kiadó: OTP Fáy András Alapítvány

Felelős: Schrankó Péter, alapítványi ügyvivő és dr. Sarkady-Kiss Lilla, projektvezető